



### Prawa kobiet

Kobiety są grupą szczególnie narażoną na dyskryminację i wykluczenie społeczne. Od zarania dziejów, zwyczajowo lub prawnie, przemoc wobec kobiet była instrumentem sprawowania władzy nad nimi. W wielu krajach odmowa równego traktowania Kobiety jest sankcjonowana przez politykę państwa, prawo czy praktyki społeczne. Na całym świecie więcej kobiet w wieku 15 – 44 lata ginie z rąk swoich partnerów niż w wyniku raka, malarii czy wypadku samochodowego. Co roku dwa miliony dziewczyn jest zagrożonych rytualnym obrzezaniem.. Co trzecia kobieta w ciągu swojego życia doznaje przemocy, jest ofiarą gwałtu lub innego poniżającego traktowania.<sup>1</sup>

Na Bliskim Wschodzie kobiety są zabijane w wyniku tzw. honorowych morderstw, czyli zabójstwa kobiety, która „zhańbiła” reputację rodziny poprzez swoje przypuszczalnie niedozwolone zachowania seksualne, np. podejrzenie o cudzołóstwo. W południowej Afryce kobiety są gwałcone przez mężczyzn zarażonych wirusem HIV, ponieważ niektórzy wierzą, że stosunek z dziewczyną może ich uzdrowić. W niektórych rejonach Indii praktykuje się zwyczaj sati, czyli palenia za życia wdów razem ze zwłokami swojego zmarłego męża. W zachodniej Afryce młode kobiety poddawane są zwyczajowi rytualnego obrzezania, w wyniku którego są okaleczane na resztę życia. Natomiast w wysoko rozwiniętych społeczeństwach Europy czy Stanów Zjednoczonych, kobiety giną w wyniku przemocy domowej oraz są ofiarami handlu ludźmi.<sup>2</sup>

Takie sytuacje mają miejsce dzisiaj, w XXI wieku na całym świecie. Wiele rządów przyzyka oczy na sytuacje przemocy wobec kobiet, uznaje ją za zgodną z tradycją lub bezradnie rozkłada ręce, tłumacząc że nic nie mogą zrobić. We wszystkich tych przypadkach istnieje przyzwolenie na dyskryminację ze względu na płeć.

<sup>1</sup> Według danych WHO

<sup>2</sup> The UN-Secretary-General's database on Violence Against Women, [www.webapps01.un.org/vawdatabase](http://www.webapps01.un.org/vawdatabase)

Równość kobiet i mężczyzn oraz zakaz stosowania przemocy jest zagwarantowane wieloma międzynarodowymi dokumentami. Począwszy od Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, poprzez Konwencję w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet, która zakazuje jakiegokolwiek różnicowania, wykluczania lub ograniczania ze względu na płeć<sup>3</sup> na Deklaracji o Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet skończywszy. Ta ostatnia określa, że państwa mają obowiązek podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz ścigania i karania aktów przemocy wobec kobiet, bez względu na to, czy sprawcą jest osoba publiczna, czy prywatna.<sup>4</sup> Prawa Człowieka są takie same dla każdego z osobna. Niezależnie od płci, pochodzenia czy wyznania

To tylko niektóre z międzynarodowych zobowiązań, według których kobiety powinny mieć zagwarantowane równe prawa, bezpieczeństwo oraz wolność od przemocy. Procedury i traktaty stają się jednak użyteczne wtedy, kiedy są odpowiednio wprowadzane w życie. Przestają być pustymi słowami, od momentu kiedy rządy, społeczeństwa i jednostki zaczynają w nie wierzyć i je respektować. Prawa gwarantują ochronę kobietom, jeśli są konsekwentnie egzekwowane. Władza natomiast może być instrumentem ich przestrzegania, jeśli sama będzie je respektować. To wszystko jednak nie będzie miało miejsca, jeśli każdy i każda z nas nie będzie indywidualnie reagować na przypadki naruszenia praw kobiet oraz jeśli jasno i jednoznacznie nie przeciwstawimy się przemocy wobec kobiet.

Na przestrzeni dziejów, aż do naszego stulecia, kobiety nie miały zagwarantowanych w pełni praw. Przykładem może być choćby prawo wyborcze. Dopiero na początku XX wieku kobietom w niektórych krajach udało się wywalczyć czynne i bierne prawo do wyborów. Ostatnim krajem w Europie, który nadał prawa wyborcze kobietom w 1971 r. była Szwajcaria. Jeden kanton (odpowiednik województwa) w Szwajcarii przyznał pełnię praw wyborczych kobietom dopiero w 1990 r. W dalszym ciągu jednak, nie wszystkie państwa udzielają praw wyborczych przedstawicielkom płci żeńskiej. Taka sytuacja ma miejsce np. w Libanie. W ostatnim 2011 r. s pełnię praw do kandydowania i głosowania przyznała kobietom Arabia Saudyjska.

Kobiety na całym świecie, należące do różnych kultur i narodowości, wyznające różne religie, posiadające inne wykształcenia, bagaż doświadczeń i przeszłość historyczną, kobiety z różnych warstw społecznych i o innym statusie materialnym łączy doświadczenie dyskryminacji i przemocy których doświadczają ze strony państwa lub społeczności w których żyją.<sup>5</sup>

Te same kobiety jednak, starają się przeciwstawiać zaistniałej sytuacji. Głośno mówią o swoich problemach. Zakładają stowarzyszenia i grupy, samoorganizują się. Domagają się sprawiedliwości, ochrony, poszanowania i urzeczywistnienia przysługujących im praw. Ich wysiłki

<sup>3</sup> Art. 2 Konwencji w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet.

<sup>4</sup> Art. 4 Deklaracji o Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet

<sup>5</sup> „To jest w naszych rękach. Stop Przemocy Wobec Kobiet”, Raport Amnesty International 2004

często narażają je na niebezpieczeństwo czy zagrożenie życia. Pomimo tego, nie poddają się. Poprzez podejmowanie rozmaitych działań starają się aby ich głos został wysłuchany.

Maureen Kademaunga jest aktywistką kilku organizacji broniących praw człowieka w Zimbabwie. Podejmuje działania na rzecz rozwoju edukacji oraz poprawy warunków w swoim kraju. W 2007 roku, będąc studentką na Uniwersytecie w Zimbabwie, za swoją działalność była sześciokrotnie aresztowana, więziona i torturowana. Nie poddała się jednak. Obecnie jest dyrektorką wykonawczą w Instytucie Demokratycznej Alternatywy dla Zimbabwe.<sup>6</sup>

Norma Cruz jest obywatelką Gwatemali w Ameryce Południowej. Jej życie niewiele różni się od setek innych kobiet. W pewnym momencie postanowiła zacząć działać na rzecz zmiany zastanej rzeczywistości. Założyła Fundację Ocalonych, organizację dokumentującą przypadki przemocy wobec kobiet oraz pomagającą ofiarom tych naruszeń. Przez kilkanaście lat swojej działalności osiągnęła wiele sukcesów. Do dzisiaj organizuje kampanie i akcje o międzynarodowym rozgłosie.<sup>7</sup>

Rita Mahato mieszka w Nepalu. Jest skromnej postury działaczką, która postanowiła pomagać innym kobietom doświadczającym przemocy. Pomimo nieustających gróźb śmierci i gwałtu, padających w jej kierunku, nie zaprzestała swojej pracy. W chwili obecnej prowadzi Centrum Integracji Kobiet w Nepalu i codziennie zmagają się z problemem przemocy wobec kobiet w swoim kraju.<sup>8</sup>

. Swoją postawą i pracą pokazują że każda osoba może mieć realny wpływ na kształt naszego świata. Stają się przykładem, który inspirowa innych ludzi do działania. Walczą o sprawy, które są niezwykle trudne do rozwiązania. Małymi krokami starają się osiągnąć swój cel. Są zwykłymi kobietami, które dokonują niezwykłych rzeczy.

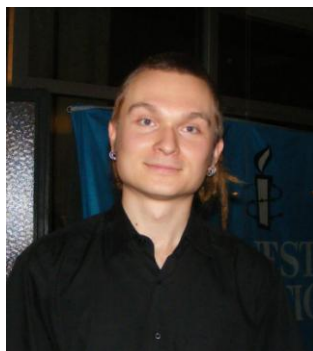
Akcje które pokazują, że zmiana jest możliwa, osoby które nie poddają się, konsekwentnie i aktywnie pomagają innym, można znaleźć na wszystkich kontynentach. Apele do przywódców, społeczeństw i każdego z osobna, kampanie, naciski i solidarność mogą sprawić że głos kobiet zostanie wysłuchany. Każdy i każda z nas może mieć osobisty wpływ na świat.

---

<sup>6</sup> [www.idazmi.com](http://www.idazmi.com)

<sup>7</sup> [www.amnestyusa.org/our-work/cases/guatemala-norma-cruz](http://www.amnestyusa.org/our-work/cases/guatemala-norma-cruz)

<sup>8</sup> [www.worecnepal.org](http://www.worecnepal.org),



Kamil Raczyński - mgr pedagogiki, absolwent kierunku Animator i Menedżer Kultury, Uniwersytetu im. Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Koordynator lubelskiego oddziału Stowarzyszenia Amnesty International. Trener Praw Człowieka. Pracował w Programie Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) na stanowisku konsultanta ds. rozwoju partnerstwa. Prywatnie pasjonat turystyki rowerowej i miłośnik kultury alternatywnej.